

ETS 185

ARVUTIKURITEGEVUSVASTANE KONVENTSIOON

Koostatud 23. novembril 2001. a Budapestis

PREAMBUL

Euroopa Nõukogu liikmesriigid ja teised käesolevale konventsioonile alla kirjutanud riigid, arvestades, et Euroopa Nõukogu eesmärk on saavutada oma liikmete suurem ühtsus; tunnistades konventsiooni teiste liikmesriikidega tehtava koostöö edendamise tähtsust; olles veendunud, et ühiskonna kaitseks arvutikuritegevuse vastu on esmatähtis viia ellu ühist kriminaalpoliitikat, võttes vastu asjakohased õigusaktid ja edendades rahvusvahelist koostööd muul viisil; olles teadlikud sügavatest muutustest, mille on kaasa toonud arvutivõrkude digiteerimine, vastastikune lähenemine ja jätkuv globaliseerumine; olles mures selle pärast, et arvutivõrke ja elektroonilist teavet võidakse kasutada ka kuritegude toimepanemiseks ning et selliste kuritegudega seotud tõendeid võidakse salvestada ja edastada nende võrkude kaudu; tunnistades vajadust riikide ja eratööstuse koostöö järele võitluses arvutikuritegevuse vastu ning vajadust kaitsta seaduslikke huve infotehnoloogia kasutamisel ja arendamisel; uskudes, et tulemuslik võitlus arvutikuritegevuse vastu nõuab laiemat, kiiret ja hästitoimivat rahvusvahelist koostööd kriminaalasjade valdkonnas; olles veendunud, et käesolev konventsioon, mis on vajalik arvutisüsteemide konfidentsiaalsuse, puutumatus ja kättesaadavuse vastu toimepandavate tegude ning arvutisüsteemide, -võrkude ja -andmete kuritarvitamise vältimiseks, sätestab konventsioonis kirjeldatud käitumise kuritegelikuks tunnistamise ja volitused selliste kuritegude vastu peetava võitluse tõhustamiseks ning hõlbustab nende kuritegude avastamist ja uurimist ning kuriteo eest süüdistuse esitamist nii asjaomases riigis kui ka rahvusvahelisel tasandil ning näeb ette kiire ja usaldusväärse rahvusvahelise koostöö korra; meeles pidades vajadust tagada seaduste täitmise ja põhiliste inimõiguste austamise tasakaal, nagu see on ette nähtud Euroopa Nõukogu 1950. aasta inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis, ÜRO 1966. aasta kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelises paktis ning muudes inimõigusi käsitlevates rahvusvahelistes lepingutes, milles on korduvalt kinnitatud, et igaühel on õigus jääda kindlaks oma veendumustele ja et igaühel on sõnavabadus, mis tähendab ka õigust riigipiiridest olenemata vabalt otsida, saada ning jagada teavet ja ideid ning õigust nõuda eraelu puutumatust; arvestades vajadust kaitsta isikuandmeid, nagu on ette nähtud näiteks Euroopa Nõukogu 1981. aasta isikuandmete automatiseeritud töötlemisel isiku kaitse konventsioonis; arvestades ÜRO 1989. aasta lapse õiguste konventsiooni ja Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 1999. aasta lapsele sobimatu töö ja muu talle sobimatu tegevuse viivitamatu keelustamise konventsiooni; võttes arvesse kriminaalasjades tehtavat koostööd käsitlevaid Euroopa Nõukogu konventsioone ning Euroopa Nõukogu liikmesriikide ja teiste riikide vahelisi sama laadi lepinguid ning rõhutades, et arvutisüsteemide või -andmetega seotud kuriteo eeluurimise ja menetlemise tõhustamise ning kuriteo elektrooniliste tõendite kogumise võimaldamise huvides peab käesolev konventsioon neid konventsioone täiendama; tervitades ÜRO, OECD, Euroopa Liidu ja G8 tegevust ning sellest tulenevat arengut, mis süvendab rahvusvahelist üksteisemõistmist ja koostööd arvutikuritegevuse vastu võitlemisel; meelde tuletades soovitusi nr R (85) 10, mis käsitleb kriminaalasjades vastastikuse abistamise Euroopa konventsiooni kohaldamist side pealtkuulamiseks esitatud õigusabitaotlusele; soovitusi nr R (88) 2, mis käsitleb piraatlust autoriõiguse ja sellega kaasnevate õiguste valdkonnas; soovitusi nr R (87) 15, millega reguleeritakse isikuandmete kasutust politsei valdkonnas; soovitusi nr R (95) 4, mis käsitleb isikuandmete kaitset telefoniteenuste ja muude telekommunikatsiooniteenuste valdkonnas; soovitusi nr R (89) 9 arvutikuritegevuse kohta, mis sisaldab juhiseid riikide parlamentidele teatavate arvutikuritegude määratlemiseks, ning soovitusi nr R (95) 13, mis käsitleb infotehnoloogiaga seotud kriminaalmenetlusõiguse probleeme; võttes arvesse Euroopa justiitsministrite 21. konverentsil (Praha, juuni 1997) vastuvõetud resolutsiooni nr 1, milles on ministrite komiteel soovitatud toetada Euroopa Kriminaalasjade Komitee tööd küberkuritegevuse valdkonnas, et ühtlustada riikide

kriminaalõiguse sätteid ja võimaldada selliste süütegude uurimiseks teha tõhusaid uurimistoiminguid, ning arvestades Euroopa justiitsministrite 23. konverentsil (London, juuni 2000) vastuvõetud resolutsiooni nr 3, milles läbirääkivatel pooltel on soovitatud jätkata jõupingutusi asjakohaste lahenduste leidmiseks, et võimalikult palju riike saaks konventsiooniosalisteks, ning tunnustatud vajadust luua rahvusvahelise koostöö tõhustamiseks arvutikuritegevuse vastu peetava võitluse erisusi arvestav süsteem; võttes samuti arvesse tegevuskava, mille Euroopa Nõukogu riigipead ja valitsusjuhid võtsid vastu teisel tippkohtumisel (Strasbourg, 10. ja 11. oktoober 1997), et Euroopa Nõukogu standardeid ja väärtusi järgides koos otsida võimalusi käia kaasas infotehnoloogia arenguga, on kokku leppinud järgmises.

I peatükk MÕISTED

Artikkel 1. Määratlused

Käesolevas konventsioonis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) *arvutisüsteem* – andmeid programmi järgi automaatselt töötlev seade või omavahel ühendatud seadmed;
- b) *arvutiandmed* – töötlemiseks sobivas vormis esitatud teave või programm, mille abil arvutisüsteem toimib;
- c) *teenuse osutaja* –
  - i) avalik-õiguslik või eraõiguslik isik, kes osutab arvutisideteenust;
  - ii) muu isik, kes töötleb või säilitab arvutiandmeid sellise sideteenuse osutaja või kasutaja nimel;
- d) *liiklusandmed* – arvutisidesüsteemi ühe osana toimiva süsteemi andmed, mis käsitlevad edastatud teabe päritolu; teabe edastamise eesmärki, marsruuti ja kuupäeva; teabe mahtu ja teabe edastamise kestust ning asjaomase teenuse liiki.

II peatükk RIIGI TASANDIL VÕETAVAD MEETMED

1. jagu. Kriminaalmateriaalõiguse

1. jaotis. *Arvutiandmete ja -süsteemide konfidentsiaalsuse, puutumatus ja kättesaadavuse vastu toimepandud süüteod*

Artikkel 2. Ebaseaduslik sisenemine

Konventsiooniosaline võtab seadusandlikke ja muid meetmeid, et oma seaduses määratleda kuriteona sisenemine arvutisüsteemi või selle osasse, kui see pannakse toime tahtlikult ja ilma õigusliku aluseta. Konventsiooniosaline võib taotleda, et süüteo kvalifitseeriva asjaoluna arvestataks turvaseadmete rikkumist arvutiandmete saamise või muu ebaausa kavatsuse elluviimise eesmärgil või süüteo toimepanemist sellise arvutisüsteemi suhtes, mis on ühendatud teise arvutisüsteemiga.

Artikkel 3. Ebaseaduslik pealtkuulamine

Konventsiooniosaline võtab seadusandlikke ja muid meetmeid, et oma seaduses määratleda kuriteona arvutiandmete ja neid sisaldavast arvutisüsteemist pärineva elektromagnetkiirguse pealtkuulamine tehnikavahenditega ajal, kui andmeid konfidentsiaalselt edastatakse arvutisüsteemi, -süsteemis või süsteemist, kui tegu pannakse toime tahtlikult ja ilma õigusliku aluseta. Lepinguosaline võib taotleda, et süüteo kvalifitseeriva asjaoluna arvestataks ebaausat kavatsust või teo toimepanemist sellise arvutisüsteemi suhtes, mis on ühendatud teise arvutisüsteemiga.

Artikkel 4. Andmetesse sekkumine

1. Konventsiooniosaline võtab seadusandlikke ja muid meetmeid, et oma seaduses määratleda kuriteona arvutiandmete kustutamine, rikkumine, muutmine või sulustamine või muul viisil kahjustamine, kui see pannakse toime tahtlikult ja ilma õigusliku aluseta.
2. Konventsiooniosaline võib reserveerida õiguse taotleda, et lõikes 1 nimetatud teo kvalifitseeriva asjaoluna arvestataks olulise kahju tekitamist.

Artikkel 5. Süsteemi sekkumine

Konventsiooniosaline võtab seadusandlikke ja muid meetmeid, et oma seaduses määratleda kuriteona arvutisüsteemi toimimise oluline takistamine, mis pannakse toime

tahtlikult ja ilma õigusliku aluseta arvutiandmeid sisestades, edastades, kustutades, rikkudes, muutes või sulustades.

Artikkel 6. Seadmete kuritarvitamine

1. Konventsiooniosaline võtab seadusandlikke ja muid meetmeid, et oma seaduses määratleda kuriteona tahtlikult ja ilma õigusliku aluseta toimepandud järgmised teod:
  - a) tootmine, müük, kasutamiseks hankimine, import, turustamine või muul viisil kättesaadavaks tegemine, kui nimetatud tegevuse objekt on:
    - i) seade või arvutiprogramm, mis on kavandatud või kohandatud eelkõige artiklites 2–5 nimetatud tegude toimepanemiseks;
    - ii) arvutiparool või juurdepääsukood või sama laadi andmed, mille abil võib juurde pääseda kogu arvutisüsteemile või selle osale, et kasutada seda artiklites 2–5 nimetatud tegude toimepanemiseks;
  - b) punkti a alapunktides *i* ja *ii* nimetatud toote valdamine kavatsusega kasutada seda artiklites 2–5 nimetatud teo toimepanemiseks. Konventsiooniosaline võib oma seaduse kohaselt taotleda, et kriminaalvastutusele võtmise kvalifitseeriva asjaoluna arvestatakse mitme sellise toote valdamist.
2. Käesoleva artikli alusel ei kohaldata kriminaalkaristust, kui lõikes 1 nimetatud tootmise, müügi, kasutamiseks hankimise, impordi või turustamise või muul viisil kättesaadavaks tegemise või valdamise eesmärk on näiteks arvutisüsteemi lubatud katsetamine või arvutisüsteemi kaitse, mitte konventsiooni artiklites 2–5 nimetatud teo toimepanemine.
3. Konventsiooniosaline võib reserveerida õiguse jätta lõige 1 kohaldamata, kui reservatsioon ei hõlma lõike 1 punkti a alapunktis 2 nimetatud toodete müüki või turustamist või muul viisil kättesaadavaks tegemist.

2. jaotis. Arvutisüüteod

Artikkel 7. Arvutiandmete võltsimine

Konventsiooniosaline võtab seadusandlikke ja muid meetmeid, et oma seaduses määratleda kuriteona arvutiandmete sisestamine, muutmine, kustutamine või sulustamine, kui see pannakse toime tahtlikult ja ilma õigusliku aluseta ning kui selle tagajärjel saadakse mitteautentsed andmed, mida õiguslikel eesmärkidel kavatakse käsitleda või kasutada autentsetena olenemata sellest, kas need on otse loetavad ja arusaadavad. Konventsiooniosaline võib taotleda, et kriminaalvastutusele võtmise kvalifitseeriva asjaoluna arvestatakse kelmuse kavatsetust või muud sama laadi ebaausat kavatsust.

Artikkel 8. Arvutikelmus

Konventsiooniosaline võtab seadusandlikke ja muid meetmeid, et oma seaduses määratleda kuriteona teisele isikule varalise kahju tekitamine, kui selle eesmärk on kelmuse teel või muul ebaausal viisil ilma õigusliku aluseta saada endale või teisele isikule majanduslikku kasu ning kui tegu pannakse toime tahtlikult ja ilma õigusliku aluseta:

- a) arvutiandmete sisestamise, muutmise või sulustamise teel või
- b) arvutisüsteemi toimimisse sekkumise teel.

3. jaotis. Süütegude liigid

Artikkel 9. Lapspornoga seotud süüteod

1. Konventsiooniosaline võtab seadusandlikke ja muid meetmeid, et oma seaduses määratleda kuriteona järgmised teod, kui need pannakse toime tahtlikult ja ilma õigusliku aluseta:
  - a) lapsporno valmistamine selle levitamiseks arvutisüsteemi kaudu;
  - b) lapsporno pakkumine või kättesaadavaks tegemine arvutisüsteemi kaudu;
  - c) lapsporno edastamine või muul viisil levitamine arvutisüsteemi kaudu;
  - d) lapsporno hankimine endale või teisele isikule arvutisüsteemi kaudu;
  - e) lapsporno valdamine arvutisüsteemis või andmekandjal.
2. Lõikes 1 käsitletud *lapsporno* hõlmab pornograafilist materjali, mis ühemõtteliselt kujutab:
  - a) alaealist suguelulises olukorras;
  - b) alaealisena tunduvat isikut suguelulises olukorras;
  - c) realistlikke kujutisi alaealisest suguelulises olukorras.
3. Lõikes 2 käsitletud mõistega *alaealine* tähistatakse alla 18aastast isikut. Konventsiooniosaline võib taotleda madalamat vanusepiiri, mis on 16 aastat.

4. Konventsiooniosaline võib reserveerida õiguse jätta täielikult või osaliselt kohaldamata lõike 1 punktid d ja e ning lõike 2 punktid b ja c.

4. jaotis. Autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste rikkumisega seotud sätteod

Artikkel 10. Autoriõiguse ja autoriõigusega kaasnevate õiguste rikkumisega seotud sätteod

1. Konventsiooniosaline võtab seadusandlikke ja muid meetmeid, et oma seaduses määratleda kuriteona autoriõiguse rikkumine, nagu see õigus on määratletud tema seaduses vastavalt kohustustele, mis ta on võtnud Berni kirjandus- ja kunstiteoste kaitse konventsiooni 24. juuli 1971. aasta Pariisi redaktsiooniga, intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepinguga ning WIPO autoriõiguse lepinguga (nende konventsioonidega sätestatud moraalised õigused välja arvatud), kui see pannakse toime tahtlikult, ärieesmärgil ja arvutisüsteemi abil.

2. Konventsiooniosaline võtab seadusandlikke ja muid meetmeid, et oma seaduses määratleda kuriteona autoriõigusega kaasnevate õiguste rikkumine, nagu need on määratletud tema seaduses vastavalt kohustustele, mis ta on võtnud teose esitaja, fonogrammitootja ja ringhäälinguorganisatsiooni kaitse rahvusvahelise konventsiooniga (Rooma konventsioon), intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepinguga ning WIPO esituse ja fonogrammide lepinguga (nende konventsioonidega sätestatud moraalised õigused välja arvatud), kui see pannakse toime tahtlikult, ärieesmärgil ja arvutisüsteemi abil.

3. Konventsiooniosaline võib reserveerida õiguse jätta kriminaalkaristus lõigete 1 ja 2 järgi teatavatel asjaoludel kohaldamata, kui tal on võimalik rakendada muid tõhusaid abinõusid ja reservatsiooniga ei eirata konventsiooniosalise rahvusvahelisi kohustusi, mis on ette nähtud lõigetes 1 ja 2 nimetatud rahvusvahelistes kokkulepetes.

5. jaotis. Karistuste erisused

Artikkel 11. Süüteo katse ning sellele kaasaaitamine ja sellele kallutamine

1. Konventsiooniosaline võtab seadusandlikke ja muid meetmeid, et oma seaduses määratleda kuriteona artiklites 2–10 nimetatud teole kaasaaitamine või sellisele teole kallutamine kavatsusega tegu toime panna, kui tegu pannakse toime tahtlikult.

2. Konventsiooniosaline võtab seadusandlikke ja muid meetmeid, et oma seaduses määratleda kuriteona artiklites 3–5, 7 ja 8 ning artikli 9 lõike 1 punktis a ning artikli 9 lõike 1 punktis c nimetatud teo toimepanemise katse, kui see on tahtlik.

3. Konventsiooniosaline võib reserveerida õiguse jätta lõige 2 täielikult või osaliselt kohaldamata.

Artikkel 12. Juriidilise isiku vastutus

1. Konventsiooniosaline võtab seadusandlikke ja muid meetmeid, et tagada juriidilise isiku vastutuselevõtmine konventsioonis nimetatud sellise kuriteo eest, mille paneb tema kasuks toime iseseisvalt või juriidilise isiku organi liikmena tegutsev füüsiline isik, kes kuulub juriidilise isiku juhtkonda ja kellel on seetõttu õigus:

- a) esindada juriidilist isikut;
- b) teha juriidilise isiku nimel otsuseid;
- c) kontrollida juriidilist isikut.

2. Peale lõikes 1 nimetatud meetmete võtab konventsiooniosaline ka selliseid meetmeid, mis tagavad juriidilise isiku vastutuselevõtmise, kui lõikes 1 nimetatud füüsilise isiku tegevuse üle teostatav järelevalve on puudulik ja seetõttu on juriidilise isiku alluvuses tegutseval füüsilisel isikul olnud võimalik panna juriidilise isiku kasuks toime konventsioonis nimetatud kuritegu.

3. Kui konventsiooniosalise õiguspõhimõtted ei näe ette teisiti, võib juriidilise isiku võtta kriminaal-, tsiviil- või haldusvastutusele.

4. Juriidilise isiku vastutuselevõtmine ei välista süüte toimepannud füüsilise isiku kriminaalvastutust.

Artikkel 13. Karistuste liigid

1. Konventsiooniosaline võtab seadusandlikke ja muid meetmeid, et kohaldada artiklites 2–11 nimetatud kuritegude eest vangistust ning muid tõhusaid proportsionaalseid hoiatavaid karistusi.

2. Konventsiooniosaline tagab, et artikli 12 kohaselt vastutusele võetud juriidilisele isikule kohaldatakse rahalist karistust või muud tõhusat proportsionaalset hoiatavat kriminaal- või muud karistust.

2. jagu. Menetlusõigus

1. jaotis. Üldsätted

Artikkel 14. Menetlussätete reguleerimisala

1. Konventsiooniosaline võtab seadusandlikke ja muid meetmeid, et kehtestada selles jaos käsitletud eeluurimise ja menetluse kord ning et anda asja eeluurimiseks või menetlemiseks vajalikud volitused.

2. Kui artiklis 21 ei ole ette nähtud teisiti, annab konventsiooniosaline lõikes 1 nimetatud volitused ja kohaldab lõikes 1 nimetatud korda:

- a) artiklite 2–11 kohaselt kuriteona määratletud teo suhtes;
- b) arvutisüsteemi abil toimepandud muude kuritegude suhtes;
- c) kuriteo kohta elektrooniliste tõendite kogumise suhtes.

3. a) Konventsiooniosaline võib reserveerida õiguse võtta artiklis 20 käsitletud meetmeid ainult reservatsioonis nimetatud süütegude suhtes juhul, kui neid on sama palju nagu süütegusid, mille suhtes võtab konventsiooniosaline artiklis 21 nimetatud meetmeid. Konventsiooniosaline kaalub reservatsiooni piiramist, et artiklis 20 nimetatud meetmete võtmist laiendada.

b) Kui konventsiooni vastuvõtmise ajal ei ole konventsiooniosalisel tema õigusaktide piirangute tõttu võimalik teenuse osutaja arvutisüsteemis edastatava suhtes võtta artiklites 20 ja 21 nimetatud meetmeid, võib konventsiooniosaline reserveerida õiguse jätta meetmed võtmata, kui süsteem:

- i) toimib kasutajate suletud ringis;
- ii) ei kasuta üldkasutatavaid sidevõrke ega ole ühendatud riigi arvutisüsteemiga või eraarvutisüsteemiga.

Konventsiooniosaline kaalub reservatsiooni piiramist, et artiklites 20 ja 21 nimetatud meetmete võtmist laiendada.

Artikkel 15. Kaitsenõuded

1. Konventsiooniosaline tagab, et selles jaos käsitletud volitusi andes ja kasutades ning selles jaos sätestatud korda kehtestades ja kohaldades järgitakse tema seadustes ettenähtud proportsionaalsuspõhimõtet ja asjaomaseid kaitsenõudeid ning inimõiguste kaitse neid sätteid, mis on tema seadustesse võetud Euroopa Nõukogu 1950. aasta inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni ja ÜRO 1966. aasta kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti ning inimõigusi käsitlevate muude rahvusvaheliste õigusaktide alusel ettenähtud kohustustest tulenevalt.

2. Asjaomase volituse või korra laadi arvestades nähakse kaitsenõuetes vajaduse korral *inter alia* ette kohtuliku või muu sõltumatu järelevalve kohaldamine ja esitatakse kohaldamise põhjendus ning kehtestatakse volituse või korra ulatuse ja kestuse piirangud.

3. Õiglase õigusemõistmise põhimõtet ja üldhuvi arvestades kaalub konventsiooniosaline võimalust kohaldada selles jaos volitusi ja korda reguleerivaid sätteid kolmanda isiku õigustele, vastutusele ja õigustatud huvile.

2. jaotis. Salvestatud arvutiandmete kiirsäilitus

Artikkel 16. Arvutiandmete kiirsäilitus

1. Konventsiooniosaline võtab seadusandlikke ja muid meetmeid, et võimaldada oma pädevatel asutustel korraldada liiklusandmete ja muude arvutiandmete kiirsäilitus, kui on alust arvata, et arvutiandmed on kadumamineku või muutmise suhtes kaitsetud.

2. Kui konventsiooniosaline teeb lõike 1 alusel isikule korralduse säilitada salvestatud arvutiandmeid selle isiku valduses või järelevalve all, võtab ta seadusandlikke ja muid meetmeid ning kohustab nimetatud isikut säilitama andmete terviklikkust nii pika aja jooksul kui vajalik, kuid mitte kauem kui 90 päeva, et võimaldada pädeval asutusel taotleda andmete avalikustamist. Konventsiooniosaline võib otsustada, et korda hiljem muudetakse.

3. Konventsiooniosaline võtab seadusandlikke ja muid meetmeid, et kohustada arvutiandmete hooldajat või teist isikut, kes andmeid säilitab, järgima asjakohases korras ettenähtud ülesandeid täites konfidentsiaalsusnõuet konventsiooniosalise seaduses ettenähtud tähtaja jooksul.

4. Käesolevas artiklis nimetatud volituste ja korra suhtes kohaldatakse artikleid 14 ja 15.

Artikkel 17. Liiklusandmete kiirsäilitus ja andmete osaline avalikustamine

1. Konventsiooniosaline võtab artikli 16 alusel säilitatavate liiklusandmete suhtes seadusandlikke ja muid meetmeid, et tagada:
  - a) liiklusandmete kiirsäilitus olenemata sellest, mitu teenuse osutajat on need edastanud;
  - b) küllaldase hulga liiklusandmete kiire avalikustamine konventsiooniosalise pädevale asutusele või selle asutuse määratud isikule, et võimaldada konventsiooniosalisel kindlaks määrata teenuse osutajad ja andmete edastamise tee.
3. Käesolevas artiklis nimetatud volituste ja korra suhtes kohaldatakse artikleid 14 ja 15.

3. jaotis. Andmete esitamise kord

Artikkel 18. Andmete esitamine

1. Konventsiooniosaline võtab seadusandlikke ja muid meetmeid, et volitada oma pädev asutus:
  - a) andma tema territooriumil asuvale isikule korralduse esitada tema valduses või tema järelevalve all olevad arvutiandmed, mis on salvestatud arvutisüsteemis või andmekandjal;
  - b) andma tema territooriumil asuvale teenuse osutajale korralduse esitada tema valduses või tema järelevalve all olev tellijateave, mis on saadud nimetatud teenuseid osutades.
2. Käesolevas artiklis nimetatud volituste ja korra suhtes kohaldatakse artikleid 14 ja 15.
3. Käesolevas artiklis nimetatud *tellijateabena* käsitatakse arvutiandmeid või muul kujul olevat teavet, välja arvatud liiklus- või sisuandmed, mis on teenuse osutaja valduses ja on seotud tema teenuste tellijatega ning mille abil saab kindlaks teha:
  - a) kasutatud sideteenuse liigi, teenuse osutamise tehnoloogia ja teenuse osutamise kestuse;
  - b) tellija isikuandmed, tema postiaadress või muud asukohaandmed, telefoninumber või muud sideandmed ning arveldus- ja makseteabe, mis on kättesaadav teenuselepingu või -kokkuleppe alusel;
  - c) sideseadmete asukohta käsitleva muu teabe, mis on kättesaadav teenuselepingu või -kokkuleppe alusel.

4. jaotis. Läbiotsimine ja salvestatud arvutiandmete arestimine

Artikkel 19. Läbiotsimine ja arvutiandmete arestimine

1. Konventsiooniosaline võtab seadusandlikke ja muid meetmeid, et volitada pädev asutus tema territooriumil korraldama otsingu, et saada juurdepääs:
  - a) arvutisüsteemile või selle osale ning selles salvestatud andmetele;
  - b) andmekandjale, milles arvutiandmed eeldatavasti on salvestatud.
2. Kui konventsiooniosalise pädev asutus lõike 1 punkti a kohaselt otsib arvutisüsteemi ja saab juurepääsu sellele või selle osale ning kui tal on alust arvata, et otsitavad andmed on salvestatud konventsiooniosalise territooriumil asuvas teises arvutisüsteemis või selle osas ning on põhisüsteemist või selle kaudu seaduslikul viisil kättesaadavad, võtab konventsiooniosaline seadusandlikke ja muid meetmeid, et pädev asutus viivitamata laiendaks otsinguid ja saaks juurdepääsu teisele süsteemile.
3. Konventsiooniosaline võtab seadusandlikke ja muid meetmeid, et volitada pädev asutus arestima või turvama andmeid, mis on saadud lõike 1 või 2 kohaselt.
Asutus on volitatud:
  - a) arestima arvutisüsteemi või selle osa või andmekandja või turvama seda;
  - b) tegema arvutiandmete koopia ja säilitama seda;
  - c) säilitama andmete terviklikkuse;
  - d) muutma andmed ligipääsmatuks või kõrvaldama arvutisüsteemist need, millele on juurdepääs.
4. Konventsiooniosaline võtab seadusandlikke ja muid meetmeid, et volitada pädev asutus andma arvutisüsteemi toimimiseks või arvutiandmete kaitseks võetud meetmete kohta teavet valdavale isikule korralduse vajaduse järgi anda teavet, mis võimaldab võtta lõigetes 1 ja 2 nimetatud meetmeid.
5. Käesolevas artiklis nimetatud volituste ja korra suhtes kohaldatakse artikleid 14 ja 15.

5. jaotis. Arvutiandmete kogumine reaajas

Artikkel 20. Liiklusandmete kogumine reaalajas

1. Konventsiooniosaline võtab seadusandlikke ja muid meetmeid, et tema territooriumil arvutisüsteemi kaudu edastatavate liiklusandmete saamiseks ja registreerimiseks reaalajas:
  - a) volitada pädev asutus koguma ja tehnikavahendeid kasutades registreerima andmed;
  - b) kohustada teenuse osutaja tema tehniliste võimaluste piires;
  - i) koguma ja registreerima andmeid konventsiooniosalise territooriumil;
  - ii) aitama pädevaid asutusi ja tegema nendega koostööd muul viisil.
2. Kui konventsiooniosaline ei saa oma riigi õiguspõhimõtete tõttu võtta lõike 1 punktis a nimetatud meetmeid, võib ta kindlate liiklusandmete kogumiseks ja registreerimiseks reaalajas võtta seadusandlikke ja muid meetmeid.
3. Konventsiooniosaline võtab seadusandlikke ja muid meetmeid, et kohustada teenuse osutaja järgima selles artiklis nimetatud volituse täitmisega seotud teabe konfidentsiaalsuse nõuet.
4. Selles artiklis nimetatud volituste ja korra suhtes kohaldatakse artikleid 14 ja 15.

Artikkel 21. Sisuandmete pealtkuulamine

1. Konventsiooniosaline võtab oma riigi seadusega reguleeritavate raskete süütegude suhtes seadusandlikke ja muid meetmeid, et tema territooriumil arvutisüsteemi kaudu edastatavate liiklusandmete saamiseks ja registreerimiseks reaalajas:
  - a) volitada pädev asutus koguma ja tehnikavahendeid kasutades registreerima andmed;
  - b) kohustada teenuse osutaja tema tehniliste võimaluste piires;
  - i) koguma ja registreerima andmeid konventsiooniosalise territooriumil;
  - ii) aitama pädevaid asutusi ja tegema nendega koostööd muul viisil.
2. Kui konventsiooniosaline ei saa oma riigi õiguspõhimõtete tõttu võtta lõike 1 punktis a nimetatud meetmeid, võib ta kindlate liiklusandmete kogumiseks ja registreerimiseks reaalajas võtta seadusandlikke ja muid meetmeid.
3. Konventsiooniosaline võtab seadusandlikke ja muid meetmeid, et kohustada teenuse osutaja järgima selles artiklis nimetatud volituse täitmisega seotud teabe konfidentsiaalsuse nõuet.
4. Selles artiklis nimetatud volituste ja korra suhtes kohaldatakse artikleid 14 ja 15.

3. jagu. Jurisdiktsioon

Artikkel 22. Jurisdiktsioon

1. Konventsiooniosaline võtab seadusandlikke ja muid meetmeid, et kohaldada jurisdiktsiooni artiklite 2–11 alusel kuriteona määratletud teole, kui:
  - a) see pannakse toime tema territooriumil;
  - b) tegu pannakse toime tema lipu all sõitvas laevas;
  - c) tegu pannakse toime tema seaduste alusel registreeritud õhusõidukis või
  - d) selle paneb toime tema kodanik ja kui karistusõiguse järgi karistatakse süüteo eest selle toimepanemise kohas või kui süütegu pannakse toime kohas, kus ei kehti ühegi riigi jurisdiktsioon.
2. Konventsiooniosalisel on õigus jätta kohaldamata või kohaldada üksnes teataval juhul lõike 1 punkte b–d või selle artikli teisi jurisdiktsioonisätteid.
3. Konventsiooniosaline võtab meetmeid, et kohaldada jurisdiktsiooni artikli 24 lõikes 1 nimetatud süütegude suhtes juhul, kui kahtlustatav või süüdistatav asub tema territooriumil ja teda ei anta teisele konventsiooniosalisele välja üksnes kodakondsuse alusel.
4. Konventsiooniga ei ole vastuolus teostada kriminaaljurisdiktsiooni riigisisese õigusakti alusel.
5. Kui käesoleva konventsiooni kohaselt süüteona määratletud väidetava süüteo suhtes taotleb jurisdiktsiooni mitu lepinguosalist, peavad asjaomased lepinguosalsed vajaduse korral omavahel nõu, et otsustada, missugune jurisdiktsioon on süüdistuse esitamiseks kõige asjakohasem.

III peatükk RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ

1. jagu. Üldpõhimõtted

1. jaotis. Rahvusvahelise koostöö üldpõhimõtted

Artikkel 23. Rahvusvahelise koostöö üldpõhimõtted

Arvutisüsteemide ja -andmetega seotud kuritegude uurimiseks ja menetlemiseks ning kuritegude elektrooniliste tõendite kogumiseks teevad konventsiooniosalised tihedad koostööd, järgides käesoleva peatüki sätteid, kriminaalasjades tehtavat rahvusvahelist koostööd käsitlevaid rahvusvahelisi kokkuleppeid, ühtsete õigusaktide alusel sõlmitud kokkuleppeid ja oma riigi õigusakte.

2. jaotis. Väljaandmise põhimõtted

Artikkel 24. Väljaandmine

1. a) Konventsiooniosalised kohaldavad seda artiklit väljaandmisele artiklite 2–11 kohaselt kuriteona määratletud teo suhtes, kui mõlema asjaosalise seaduses on raskeima karistusena ette nähtud vähemalt üheaastane vangistus või karmim karistus.

b) Kui konventsiooniosalised järgivad omavahelises suhtes väljaandmise Euroopa konventsiooni (ETS nr 24) või muud väljaandmislepingut või ühtsete õigusaktide alusel kokkulepitud korda, milles on ette nähtud karistuse madalam alammäär, kohaldatakse nimetatud lepingus või korras ettenähtud miinimumkaristust.

2. Lõikes 1 nimetatud kuriteod arvatakse konventsiooniosaliste sõlmitud väljaandmislepingusse kuritegudena, mille suhtes kohaldatakse väljaandmist.

Konventsiooniosalised võtavad kohustuse arvata sellised kuriteod nende vahel sõlmitavasse väljaandmislepingusse kuritegudena, mille puhul kohaldatakse väljaandmist.

3. Kui konventsiooniosaline annab isiku välja üksnes sellekohase lepingu alusel ja ta saab väljaandmistootluse konventsiooniosaliselt, kellega ta ei ole väljaandmislepingut sõlminud, võib ta lõikes 1 nimetatud kuriteo puhul käsitada väljaandmise õigusliku alusena konventsiooni.

4. Kui konventsiooniosalised ei pea väljaandmise eelduseks lepingut, tunnistavad nad lõikes 1 nimetatud kuriteod sellisteks, mille suhtes kohaldatakse vastastikust väljaandmist.

5. Väljaandmise korral kehtivad taotluse saanud konventsiooniosalise seadusega või väljaandmislepinguga ettenähtud nõuded, nagu nõue põhjendada, mille alusel taotluse saanud lepinguosaline väljaandmisest keeldub.

6. Kui lõikes 1 nimetatud kuriteo eest väljaandmisest keeldutakse üksnes tagaotsitava isiku kodakondsuse alusel või seetõttu, et taotluse saanud konventsiooniosalise arvates kuulub süütegu tema jurisdiktsiooni alla, annab taotluse saanud konventsiooniosaline taotleva konventsiooniosalise palvel asja süüdistuse esitamiseks üle oma pädevatele asutustele ja edastab taotlevale konventsiooniosalisele õigel ajal aruande lõpptulemuse kohta. Nimetatud asutused teevad oma otsuse ning korraldavad uurimise ja menetluse samal viisil nagu muu sama laadi süüteo puhul kõnealuse konventsiooniosalise seaduse alusel.

7. a) Alla kirjutades või ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamis- või ühinemiskirja Euroopa Nõukogu peasekretärile hoiule andes teatab konventsiooniosaline nende asutuste nimed ja aadressid, kes lepingu puudumise korral vastutavad väljaandmistootluse esitamise või vastuvõtmise või eelvangistuse kohaldamise eest.

b) Euroopa Nõukogu peasekretär asutab konventsiooniosaliste määratud asutuste registri ja ajakohastab seda. Registriandmete õigsuse tagab konventsiooniosaline.

3. jaotis. Vastastikuse abi üldpõhimõtted

Artikkel 25. Vastastikuse abi üldpõhimõtted

1. Konventsiooniosalised annavad üksteisele tõhusat vastastikust abi arvutisüsteemide ja -andmetega seotud kuritegude uurimiseks ja menetlemises ning kuritegude elektrooniliste tõendite kogumiseks.

2. Konventsiooniosaline võtab artiklites 27–35 kehtestatud kohustuste täitmiseks seadusandlikke ja muid meetmeid.

3. Edasilükkamatu asjaolu korral võib konventsiooniosaline taotleda abi ja seoses sellega kiirsidapidamist faksi või elektronposti teel või muul sellisel viisil, et tagada andmete turvalisus ja ehtsus (vajaduse korral kodeerimist kasutades) ning et saada andmete ametlik kinnitus, kui taotluse saanud konventsiooniosaline seda nõuab. Taotluse saanud konventsiooniosaline võtab taotluse vastu ja vastab kiirsid vahendi kaudu.

4. Kui käesolevas peatükis ei ole ette nähtud teisiti, kohaldatakse vastastikusele abile taotluse saanud konventsiooniosalise seaduse või vastastikuse abi lepingu nõudeid, arvestades põhjendusi, mille alusel võib taotluse saanud konventsiooniosaline koostööst keelduda. Taotluse saanud konventsiooniosaline ei kasuta artiklites 2–11 nimetatud süütegude puhul õigust keelduda vastastikusest abist ainult selle põhjendusega, et taotlus käsitleb süütegu, mida konventsiooniosaline peab rahandussüüteks.

5. Kui selle peatüki kohaselt on taotluse saanud konventsiooniosalisel õigus seada vastastikuse abistamise tingimuseks kahekordse karistamise võimalus, on tingimus täidetud, kui süüteo aluseks olev käitumine on taotluse saanud konventsiooniosalise seaduse järgi kuritegu olenemata sellest, kas taotleva konventsiooniosalise õigusnormidega võrreldes kuulub süütegu samasse süüteoliiki või kas seda väljendatakse samade mõistetega.

Artikkel 26. Teabe omaalgatuslik esitamine

1. Konventsiooniosaline võib oma seaduse alusel edastada teisele konventsiooniosalisele uurimisteavet sellelt taotlust saamata, kui ta arvab, et teabe avalikustamine võib teavet saavat konventsiooniosalist aidata konventsioonis kuriteona määratletud teoga seotud kriminaalasja algatamisel või menetlemisel või viia selleni, et nimetatud konventsiooniosaline soovib teha koostööd käesoleva peatüki alusel.

2. Enne sellise teabe esitamist võib konventsiooniosaline taotleda teabe konfidentsiaalsuse säilitamist või teabe kasutamise eeldusena esitatud tingimuste täitmist. Kui teabe saanud konventsiooniosaline ei suuda sellist nõuet täita, teatab ta sellest taotluse esitanud konventsiooniosalisele, kes otsustab teabe esitamise. Kui teavet saav konventsiooniosaline on esitatud tingimustega nõustunud, on ta kohustatud neid järgima.

4. jaotis. Vastastikuse abi taotlemine rahvusvahelise kokkuleppeta

Artikkel 27. Vastastikuse abi taotlemise kord

1. Kui taotluse esitanud konventsiooniosalise ja taotluse saanud konventsiooniosalise suhtes ei kohaldata ühtse õigusakti alusel sõlmitud vastastikuse abi lepingut ega selle õigusakti alusel kehtestatud korda, kohaldatakse lõikeid 2–10. Käesolevat artiklit ei kohaldata sellise lepingu, korra või õigusakti olemasolu korral, kui asjaomased konventsiooniosalised ei lepi kokku nende asemel täielikult või osaliselt kohaldada käesoleva artikli muid sätteid.

2. a) Konventsiooniosaline määrab keskasutuse või keskasutused, kes vastutavad vastastikuse abi taotluste saatmise ja neile vastamise ning taotluste täitmise eest või taotlust menetlema volitatud pädevale asutusele taotluse edastamise eest.

b) Keskasutused suhtlevad üksteisega otse.

c) Konventsiooniosaline teatab alla kirjutades või ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamis- või ühinemiskirja Euroopa Nõukogu peasekretärile hoiule andes käesoleva lõike alusel määratud asutuste nimed ja aadressid.

d) Euroopa Nõukogu peasekretär asutab lepinguosaliste määratud keskasutuste registri ja ajakohastab seda. Registriandmete õigsuse tagab konventsiooniosaline.

3. Käesoleva artikli kohased vastastikuse abi taotlused täidetakse taotleva konventsiooniosalise täpsustatud korra kohaselt, kui see ei ole taotluse saanud konventsiooniosalise seadusega vastuolus.

4. Peale artikli 25 lõikes 4 käsitletud keeldumise võib taotluse saanud konventsiooniosaline abist keelduda ka siis, kui:

a) taotlus käsitleb süütegu, mida taotluse saanud konventsiooniosaline peab poliitiliseks või poliitilise süüteoga seotud süüteoaks;

b) ta leiab, et taotluse rahuldamine võib kahjustada tema suveräänsust, julgeolekut või avalikku korda või muid olulisi huve.

5. Taotluse saanud konventsiooniosaline võib taotluse rahuldamise edasi lükata, kui rahuldamine võib kahjustada tema asutustes korraldatavat eeluurimist või menetlust.

6. Enne abist keeldumist või selle edasilükkamist kaalub taotluse saanud konventsiooniosaline pärast taotleva konventsiooniosalisega asja arutamist, kui arutamine osutub vajalikuks, kas abi võib anda osaliselt või tema seatud tingimustel.

7. Taotluse saanud konventsiooniosaline teeb abitaotluse menetlemise tulemuses taotluse esitanud konventsiooniosalisele viivitamata teatavaks. Kui taotluse rahuldamisest keeldutakse või taotluse menetlemine lükatakse edasi, tuleb keeldumist või edasilükkamist põhjendada. Taotluse saanud konventsiooniosaline teatab abi taotlevale konventsiooniosalisele põhjused, mis ei võimalda taotlust rahuldada või mis tõenäoliselt lükkavad taotluse rahuldamise oluliselt edasi.

8. Taotlev konventsiooniosaline võib nõuda, et taotluse saanud konventsiooniosaline järgiks käesoleva peatüki alusel taotluse esitamise ja taotluse sisu kohta kehtivat konfidentsiaalsusnõuet, ning lubab avaldada ainult taotluse menetlemises vajalikku teavet. Kui taotluse saanud konventsiooniosaline ei suuda konfidentsiaalsusnõuet täita, teeb ta selle asjaolu viivitamata teatavaks abi taotlevale konventsiooniosalisele, kes otsustab, kas sellest hoolimata tuleks taotlust menetleda.

9. a) Kui asi on kiireloomuline, võib taotleva konventsiooniosalise õigusasutus otse saata abitaotluse või sellega seotud teated taotluse saanud konventsiooniosalise asjaomasele asutusele. Sel juhul saadetakse taotluse koopia taotluse saanud konventsiooniosalise keskasutusele taotleva konventsiooniosalise keskasutuse kaudu.
- b) Käesoleva lõike kohane taotlus või teade edastatakse Rahvusvahelise Kriminaalpolitsei Organisatsiooni (Interpoli) kaudu.
- c) Kui taotlus esitatakse punkti a kohaselt ja asutus ei ole pädev taotlust menetlema, saadab ta taotluse riigi pädevale asutusele ja teeb selle taotlevale konventsiooniosalisele otse teatavaks.
- d) Taotleva konventsiooniosalise pädev asutus võib käesoleva lõike kohaselt esitatud taotluse ja teate, mis ei käsitle sunnivahendeid, otse edastada taotluse saanud konventsiooniosalise pädevale asutusele.
- e) Konventsiooniosaline võib alla kirjutades või ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamis- või ühinemiskirja Euroopa Nõukogu peasekretärile hoiule andes teatada, et tulemuslikkuse huvides tuleb käesoleva lõike alusel esitatud taotlus saata tema keskasutusele.

Artikkel 28. Konfidentsiaalsus ja kasutamispääs

1. Kui taotlev konventsiooniosaline ja taotluse saanud konventsiooniosaline ei ole ühtse õigusakti alusel sõlminud vastastikuse abi lepingut ega kehtestanud asjakohast korda, kohaldatakse käesoleva artikli sätteid. Neid ei kohaldata, kui konventsiooniosalised järgivad sellist lepingut või korda või muud õigusakti ja kui nad ei ole kokku leppinud täielikult või osaliselt kohaldada nende asemel käesoleva artikli ülejäänud osa.
2. Taotluse saanud konventsiooniosaline võib taotlusele vastates esitada teabe või muu materjali, kui:
- a) selle konfidentsiaalsus säilitatakse ja kui vastastikuse õigusabi taotlust ei oleks sellise tingimuse puudumise korral võimalik rahuldada või
- b) seda ei kasutata muuks uurimiseks või menetluseks kui need, mis on taotluses nimetatud.
3. Kui taotlev konventsiooniosaline ei suuda lõikes 2 nimetatud tingimust täita, teeb ta selle asjaolu viivitamata teatavaks teisele konventsiooniosalisele, kes otsustab, kas sellest hoolimata tuleks teave esitada. Kui taotlev konventsiooniosaline tingimusega nõustub, kohustub ta seda täitma.
4. Kui konventsiooniosaline esitab lõike 2 kohase teabe või muu materjali, võib ta nõuda, et teine konventsiooniosaline seatud tingimusest tulenevalt selgitaks, kuidas nimetatud teavet või muud materjali on kasutatud.

2. jagu. Erisätted

1. jaotis. Vastastikune abi ajutiste meetmete korral

Artikkel 29. Salvestatud arvutiandmete kiirsäilitus

1. Konventsiooniosaline võib nõuda, et teine konventsiooniosaline telliks andmete kiirsäilituse või kohustuks muul viisil säilitama andmeid, mis on salvestatud teise konventsiooniosalise territooriumil paikneva arvutisüsteemi abil ja mille otsimiseks või millele juurdepääsu saamiseks kavatses taotlev konventsiooniosaline esitada abitaotluse nende otsimiseks, arestimiseks või turvamiseks või avalikustamiseks.
2. Lõike 1 alusel esitatud säilitustaotluses määratakse kindlaks:
- a) asutus, kes säilitamist taotleb;
- b) süütegu, mis on eeluurimise või menetluse objekt, ja sellega seotud faktide lühikokkuvõte;
- c) säilitatavad salvestatud arvutiandmed ja nende seos süüteoga;
- d) teave salvestatud arvutiandmete hooldaja või arvutisüsteemi asukoha kindlakstegemiseks;
- e) säilitamise vajalikkus;
- f) konventsiooniosalise kavatsus esitada abitaotlus salvestatud arvutiandmete otsimiseks või neile juurdepääsu saamiseks, nende arestimiseks või turvamiseks või avalikustamiseks.
3. Taotluse saanud konventsiooniosaline võtab meetmeid, et oma seaduse alusel korraldada andmete kiirsäilitus. Taotluse rahuldamise tingimuseks ei seata kahekordse karistamise nõude täitmist.
4. Kui konventsiooniosaline seab muude kui artiklite 2–11 kohaselt kuriteona määratletud tegude puhul andmete otsimiseks või neile juurdepääsu saamiseks, nende arestimiseks, turvamiseks või avalikustamiseks esitatud abitaotluse rahuldamise tingimuseks kahekordse

karistamise nõude täitmise, on õigus andmete säilitamise taotlus käesoleva artikli alusel tagasi lükata, kui on alust arvata, et andmete avalikustamise korral ei saa kahekordse karistamise nõuet täita.

5. Andmete säilitamise taotluse võib tagasi lükata ka siis, kui:

- a) see käsitleb sүүtegu, mida taotluse saanud konventsiooniosaline peab poliitiliseks või poliitilise sүүteoga seotud sүүteoks; või
- b) taotluse saanud konventsiooniosaline leiab, et taotluse rahuldamine võib kahjustada tema suveräänsust, julgeolekut või avalikku korda või muid olulisi huve.

6. Kui taotluse saanud konventsiooniosaline arvab, et andmete säilitamine ei taga nende kättesaadavust tulevikus või ohustab nende konfidentsiaalsust või kahjustab taotleva konventsiooniosalise korraldatavat uurimist muul viisil, teeb ta selle viivitamata teatavaks taotlevale konventsiooniosalisele, kes otsustab, kas sellest hoolimata tuleks taotlust menetleda.

7. Lõikes 1 nimetatud taotluse alusel korraldatud säilitamise tähtaeg on vähemalt 60 päeva, et konventsiooniosalisel oleks võimalik esitada taotlus andmete otsimiseks või neile juurdepääsu saamiseks või nende arestimiseks, turvamiseks või avalikustamiseks. Pärast taotluse kättesaamist säilitatakse andmeid kuni taotlust käsitleva otsuse tegemiseni.

Artikkel 30. Säilitatavate liiklusandmete kiiravalikustamine

1. Kui taotluse saanud konventsiooniosaline teatava andmesidega seotud liiklusandmete säilitamiseks artikli 29 kohaselt esitatud taotluse menetlemise ajal avastab, et andmete edastamises on osalenud teises riigis asuv teenuse osutaja, avalikustab taotluse saanud konventsiooniosaline taotlevale konventsiooniosalisele viivitamata liiklusandmed, et kindlaks teha see teenuse osutaja ja tee, mille kaudu andmed on edastatud.

2. Liiklusandmete avalikustamisest lõike 1 kohaselt võib keelduda, kui:

- a) taotlus käsitleb sүүtegu, mida taotluse saanud konventsiooniosaline peab poliitiliseks või poliitilise sүүteoga seotud sүүteoks või
- b) taotluse saanud konventsiooniosaline leiab, et taotluse rahuldamine võib kahjustada tema suveräänsust, julgeolekut või avalikku korda või muid olulisi huve.

2. jaotis. Vastastikune uurimisabi

Artikkel 31. Vastastikune abi seoses juurdepääsuga salvestatud arvutiandmetele

1. Konventsiooniosaline võib taotleda, et teine konventsiooniosaline otsiks artikli 29 kohaselt säilitatud või taotluse saanud konventsiooniosalise territooriumil paikneva arvutisüsteemi abil muul viisil salvestatud andmeid või teeks need kättesaadavaks või arestiks need või turvaks neid või avalikustaks andmed.

2. Taotluse saanud konventsiooniosaline vastab taotlusele artiklis 23 nimetatud rahvusvaheliste kokkulepete, korra ja õigusnormide kohaldamisega, järgides käesoleva peatüki asjakohaseid sätteid.

3. Taotlusele reageeritakse kiirkorras, kui:

- a) on alust arvata, et asjaomased andmed on eriti kaitsetud kadumamineku või muutmise suhtes; või
- b) lõikes 2 nimetatud kokkulepped, kord ja õigusnormid näevad ette kiirkoostöö.

Artikkel 32. Piiriülene juurdepääs avalikele arvutiandmetele ja muudele arvutiandmetele
Konventsiooniosaline võib teise konventsiooniosalise loata saada juurdepääsu:

- a) avalikele arvutiandmetele nende asukohast sõltumata;
- b) või saada oma territooriumil paikneva arvutisüsteemi kaudu teises konventsiooniosalises riigis asuvaid salvestatud arvutiandmeid, kui ta saab selleks seadusliku ja vabatahtliku nõusoleku isikult, kellel on seaduslik volitus avalikustada andmeid nimetatud arvutisüsteemi kaudu.

Artikkel 33. Vastastikune abi seoses liiklusandmete kogumisega reaalsajas

1. Konventsiooniosalised abistavad üksteist reaalsajas nende liiklusandmete kogumisel, mis on seotud konventsiooniosaliste territooriumil arvutisüsteemi abil edastatavate kindlate andmetega. Lõike 2 kohaselt antakse abi riigi õigusaktides sätestatud tingimustel ja korras.

2. Konventsiooniosaline annab sellist abi esmajoones sellise kuriteo asjas, mille puhul oleks võimalik reaalsajas liiklusandmeid koguda sama laadi riigisisese kohtuasja korral.

Artikkel 34. Vastastikune abi seoses sisuandmete pealtkuulamisega

Konventsiooniosalised annavad üksteisele lepingutes ja oma seadustes ettenähtud ulatuses abi, et hõlbustada arvutisüsteemis edastatavate sisuandmete reaalsajas kogumist ja registreerimist.

3. jaotis. Süsteemi ööpäevane toimimine

Artikkel 35. Ööpäevane koostöö

1. Konventsiooniosaline määrab kontaktasutuse, kes on kättesaadav ööpäeva seitse päeva nädalas, et tagada viivitamatu abi arvutisüsteemide ja -andmetega seotud kuritegude uurimiseks ja menetlemiseks ning kuritegude elektrooniliste tõendite kogumiseks. Abi korras hõlbustatakse järgmiste meetmete võtmist või kui seda võimaldavad konventsiooniosalise seadus ja kohtupraktika, siis võtab abistaja ise järgmisi meetmeid:
  - a) tehnonõustamine;
  - b) andmete säilitamine artiklite 29 ja 30 kohaselt;
  - c) tõendite kogumine, õigusteabe esitamine ja kahtlusaluste asukoha kindlaksmääramine.
2. a) Konventsiooniosalise kontaktasutuse ülesanne on pidada teise konventsiooniosalise kontaktasutusega kiirsidet.
- b) Kui konventsiooniosalise määratud kontaktasutus ei kuulu konventsiooniosalise selle asutuse koosseisu, kes vastutab rahvusvahelise vastastikuse abi või väljaandmise eest, teeb kontaktasutus selle asutusega koostööd.
3. Võrgu tõrgeteta toimimiseks peavad konventsiooniosalisel olema asjakohase väljaõppe saanud töötajad.

IV peatükk LÕPPSÄTTED

Artikkel 36. Allakirjutamine ja jõustumine

1. Konventsioon on allakirjutamiseks avatud Euroopa Nõukogu liikmesriikidele ja selle väljatöötamises osalenud kolmandatele riikidele.
2. Konventsioon ratifitseeritakse, võetakse vastu või kinnitatakse. Ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või kinnitamiskiri antakse hoiule Euroopa Nõukogu peasekretärile.
3. Konventsioon jõustub selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kolme kuu möödumisele päevast, mil viis riiki, kellest vähemalt kolm on Euroopa Nõukogu liikmesriigid, on konventsiooniga lõigete 1 ja 2 sätete kohaselt ühinenud.
4. Allakirjutanud riigi suhtes, kes ühineb konventsiooniga hiljem, jõustub konventsioon selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kolme kuu möödumisele päevast, mil ta käesoleva konventsiooniga lõigete 1 ja 2 sätete kohaselt ühines.

Artikkel 37. Konventsiooniga ühinemine

1. Kui konventsioon on jõustunud, võib Euroopa Nõukogu ministrite komitee pärast konventsiooniosalistega konsulteerimist ja neilt ühehäälselt nõusoleku saamist kutsuda konventsiooniga ühinema iga riigi, kes ei ole nõukogu liige ega ole osalenud konventsiooni väljatöötamises. Otsus tehakse Euroopa Nõukogu põhikirja artikli 20 punktis d käsitletud häälteenamuse ning ministrite komitees esindatud konventsiooniosaliste esindajate ühehäälselt otsuse alusel.
2. Lõike 1 alusel ühinevate riikide suhtes jõustub konventsioon selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kolme kuu möödumisele ühinemisdokumendi hoiuleandmisest Euroopa Nõukogu peasekretärile.

Artikkel 38. Territoriaalne kohaldamine

1. Riik võib alla kirjutades või ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamise- või ühinemiskirja hoiule andes täpsustada territooriumi või territooriumid, mille suhtes ta konventsiooni kohaldab.
2. Konventsiooniosaline võib hiljem Euroopa Nõukogu peasekretärile esitatud deklaratsiooniga igal ajal teatada, et ta hakkab konventsiooni kohaldama ka deklaratsioonis nimetatud territooriumile. Selle territooriumi suhtes jõustub konventsioon selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kolme kuu möödumisele deklaratsiooni laekumisest peasekretärile.
3. Eelmise kahe lõike kohaselt tehtud deklaratsioonist võib loobuda selles nimetatud territooriumi suhtes Euroopa Nõukogu peasekretärile saadetava teatega. Loobumine jõustub selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kolme kuu möödumisele teate laekumisest peasekretärile.

Artikkel 39. Konventsiooni kehtivus

1. Konventsiooni eesmärk on täiendada konventsiooniosaliste sõlmitud kahe- ja mitmepoolseid lepinguid või konventsiooniosaliste kokkuleppel kehtestatud korda, sealhulgas sätteid, mis on ette nähtud:

–väljaandmise Euroopa konventsiooniga, mis avati allakirjutamiseks 13. detsembril 1957 Strasbourgis (Euroopa lepingute seeria, nr 24);
–kriminaalasjades vastastikuse abistamise Euroopa konventsiooniga, mis avati allakirjutamiseks 20. aprillil 1959 Strasbourgis (Euroopa lepingute seeria, nr 30);
–kriminaalasjades vastastikuse abistamise Euroopa konventsiooni lisaprotokolliga, mis avati allakirjutamiseks 17. märtsil 1978 Strasbourgis (Euroopa lepingute seeria, nr 99).

2. Kui vähemalt kaks konventsiooniosalist on käesoleva konventsiooniga hõlmatavas asjas juba sõlminud kokkuleppe või lepingu või seadnud või seavad edaspidi suhted sisse muul viisil, on neil õigus kohaldada kokkulepet või lepingut või korraldada suhteid muul asjakohasel viisil. Kui konventsiooniosalised seavad konventsiooniga reguleeritavates asjades suhted sisse teisiti, kui on ette nähtud konventsioonis, järgivad nad konventsiooni eesmärke ja põhimõtteid.

3. Konventsioon ei ole vastuolus konventsiooniosalise nende õiguste, piirangute, kohustuste ega vastutusega, mida konventsioon ei käsitle.

Artikkel 40. Deklaratsioonid

Euroopa Nõukogu peasekretärile saadetava kirjaliku teatega võib iga riik alla kirjutades või ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamis- või ühinemiskirja deponeerides deklareerida, et ta kasutab võimalust nõuda lisatingimusi, nagu on ette nähtud artiklites 2 ja 3, artikli 6 lõike 1 punktis b, artiklis 7, artikli 9 lõikes 3 ja artikli 27 lõike 9 punktis e.

Artikkel 41. Liitriigile kohaldatav erand

1. Liitriik võib jätta endale õiguse võtta konventsiooni II peatüki alusel kohustusi, mis on kooskõlas tema keskvalitsuse ning osariikide või muude sama laadi haldusüksuste suhteid reguleerivate põhimõtetega, kui ta leiab, et on nende kohustuste täitmisest hoolimata võimeline tegema koostööd III peatüki alusel.

2. Lõike 1 kohaselt reservatsiooni esitanud liitriik ei või selle reservatsiooni alusel jätta II peatükis ettenähtud meetmeid võtmata ja ta ei või oluliselt vähendada oma kohustust kavandada need meetmed. Üldjuhul peab liitriik tagama, et meetmeid võetakse laiaulatuslikult ja tõhusalt.

3. Kui konventsiooni sätte kohaldamine on selle osariigi või muu sama laadi haldusüksuse jurisdiktsiooni all, kes liitriigi põhiseadusest tuleneva süsteemi alusel ei ole kohustatud võtma seadusandlikke meetmeid, teeb föderaalvalitsus selle sätte osariigi pädevale asutusele teatavaks ja teeb ettepaneku rakendada abinõusid nimetatud sätte kohaldamiseks.

Artikkel 42. Reservatsioonid

Euroopa Nõukogu peasekretärile saadetava kirjaliku teatega võib riik allakirjutamise või ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamis- või ühinemiskirja hoiuleandmise ajal teatada, et ta kasutab reservatsiooni, mis on ette nähtud artikli 4 lõikes 2, artikli 6 lõikes 3, artikli 9 lõikes 4, artikli 10 lõikes 3, artikli 11 lõikes 3, artikli 14 lõikes 3, artikli 22 lõikes 2, artikli 29 lõikes 4 või artikli 41 lõikes 1. Muid reservatsioone ei või teha.

Artikkel 43. Reservatsioonide staatus ja nendest loobumine

1. Konventsiooniosaline, kes on teinud artikli 42 kohase reservatsiooni, võib sellest kas täielikult või osaliselt loobuda, saates peasekretärile asjakohase teate. Loobumine jõustub, kui peasekretär on teate kätte saanud. Kui teates on nimetatud, et reservatsioonist loobumine peab jõustuma teates märgitud kuupäeval ja see on hilisem kui peasekretärile teate laekumise kuupäev, jõustub tagasivõtmine hilisemal kuupäeval.

2. Artikli 42 kohase reservatsiooni teinud konventsiooniosaline loobub sellest kas täielikult või osaliselt niipea, kui asjaolud lubavad.

3. Ühe või mitu artiklis 42 nimetatud reservatsiooni teinud konventsiooniosaliselt võib peasekretär korrapäraselt nõuda teavet reservatsioonist loobumise väljavaadete kohta.

Artikkel 44. Muudatused

1. Konventsiooni muutmise ettepaneku võib teha iga konventsiooniosaline ning Euroopa Nõukogu peasekretär edastab selle Euroopa Nõukogu liikmesriikidele ja konventsiooni väljatöötamises osalenud kolmandatele riikidele ning muule riigile, kes on ühinenud või keda on kutsutud käesoleva konventsiooniga ühinema artikli 37 kohaselt.

2. Konventsiooniosalise muudatusettepanek edastatakse Euroopa Kriminaalasjade Komiteele, kes esitab ministrite komiteele oma arvamuse muudatusettepaneku kohta.

3. Ministrite komitee kaalub muudatusettepanekut ja Euroopa Kriminaalajade Komitee esitatud arvamust ning võib muudatuse vastu võtta pärast konsulteerimist kolmandate riikidega, kes ei ole konventsiooniosalised.
4. Muudatuse tekst, mille on ministrite komitee vastu võtnud lõike 3 alusel, edastatakse heakskiitmiseks konventsiooniosalistele.
5. Lõike 3 alusel vastuvõetud muudatus jõustub kolmekümnendal päeval pärast seda, kui kõik konventsiooniosalised on peasekretärile teatanud selle heakskiitmisest.

Artikkel 45. Vaidluste lahendamine

1. Euroopa Kriminaalajade Komiteed hoitakse kursis konventsiooni tõlgendamise ja kohaldamisega.
2. Kui konventsiooniosalistel tekib vaidlus konventsiooni tõlgendamise või kohaldamise üle, taotlevad konventsiooniosalised vaidluse lahendamist läbirääkimiste teel või omal valikul muude rahumeelsete vahendite abil või annavad vaidluse lahendada Euroopa Kriminaalajade Komiteele või vahekohtule, kelle otsused on konventsiooniosalistele kohustuslik, või omavahelisel kokkuleppel Rahvusvahelisele Kohtule.

Artikkel 46. Konventsiooniosaliste konsultatsioonid

1. Kui see on vajalik, korraldavad konventsiooniosalised regulaarselt arutelusid, et hõlbustada:
  - a) konventsiooni kohaldamist, konventsiooniga seotud probleemide kindlakstegemist ning konventsiooni alusel tehtud deklaratsioonide ja reservatsioonide toime selgitamist;
  - b) teabevahetust oluliste õiguslike, poliitiliste või tehnoloogiliste arengute kohta arvutikuritegevuse valdkonnas ning elektrooniliste tõendite kogumist;
  - c) konventsiooni muudatuste kaalumist.
2. Euroopa Kriminaalajade Komiteed hoitakse pidevalt kursis lõikes 1 nimetatud konsultatsioonide tulemustega.
3. Vajaduse korral aitab lõikes 1 nimetatud konsultatsioone korraldada Euroopa Kriminaalajade Komitee, kes võtab ka meetmeid, et aidata konventsiooniosalistel teha konventsiooni muudatusi. Konventsiooni jõustumisest alates kolme aasta pärast vaatab Euroopa Kriminaalajade Komitee koostöös konventsiooniosalistega konventsiooni läbi ja vajaduse korral teeb asjakohased muudatusettepanekud.
4. Kui Euroopa Nõukogu ei võta lõike 1 sätete järgimisel tekkinud kulude kandmist enda peale, teevad seda konventsiooniosalised nende enda kindlaksmäärataval viisil.
5. Euroopa Nõukogu sekretariaat aitab konventsiooniosalistel neid ülesandeid täita käesoleva artikli kohaselt.

Artikkel 47. Denonsseerimine

1. Lepinguosaline võib konventsiooni Euroopa Nõukogu peasekretärile saadetava teatega alati denonsseerida.
2. Denonsseerimine jõustub selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kolme kuu möödumisele teate laekumisest peasekretärile.

Artikkel 48. Teated

Euroopa Nõukogu peasekretär teeb nõukogu liikmesriikidele, konventsiooni väljatöötamises osalenud kolmandatele riikidele ja igale riigile, kes on käesoleva konventsiooniga ühinenud või keda on kutsutud sellega ühinema, teatavaks:

- a) iga allakirjutamise;
- b) ratifitseerimis-, vastuvõtmis-, kinnitamis- või ühinemiskirja hoiuleandmise;
- c) artikli 36 või 37 kohase jõustumise kuupäeva;
- d) artikli 40 või 41 alusel tehtud deklaratsiooni või kooskõlas artikliga 42 tehtud reservatsiooni;
- e) konventsiooniga seotud muu akti või teate.

Selle kinnituseks on täielikult volitatud isikud konventsioonile alla kirjutanud.

Koostatud 23. novembril 2001 Budapestis inglise ja prantsuse keeles ühes eksemplaris; mõlemad tekstid on võrdselt autentset ja antakse hoiule Euroopa Nõukogu arhiivi.

Euroopa Nõukogu peasekretär edastab tõestatud koopiad kõigile Euroopa Nõukogu liikmesriikidele, konventsiooni väljatöötamises osalenud kolmandatele riikidele ja kõigile konventsiooniga ühinema kutsutud riikidele.